



**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ
AGNĖ ZUOKIENĖ**

Kodas 8860529 Gedimino pr. 53, LT- 01109 Vilnius Tel. (8-5) 2396700
El.p. Agne.Zuokiene@lrs.lt

LR Generalinės prokuratūros
Generaliniam prokurorui Dariui Valiui
Rinktinės g. 5A, LT-01515, Vilnius
generaline.prokuratūra@prokuratūros.lt

2010–10–06 Nr. 251

**DĖL ES PASIŪLYMO (Briuselis, 2010.3.29, KOM(2010)94 galutinis, 2010/0064 (COD))
ĮGYVENDINIMO NACIONALINĖJE TEISĖJE**

Priimtas Pasiūlymas „EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria panaikinamas Pamatinis sprendimas 2004/68/TVR“ (Briuselis, 2010.3.29, KOM(2010)94 galutinis, 2010/0064 (COD)) (toliau - Pasiūlymas).

Šio pasiūlymo visas 19 straipsnis skirtas vaikų aukų dalyvavimo baudžiamuosiuose tyrimuose ir baudžiamosiose bylose reguliavimui. Šis straipsnis numato:

- „1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad teisminės institucijos paskirtų specialų atstovą, kuris atstovautų vaikui aukai baudžiamajame tyrime ir baudžiamajoje byloje, jeigu pagal nacionalinę teisę tėvų teises turintiems asmenims neleidžiama atstovauti vaikui dėl jų ir vaiko aukos interesų konflikto arba jeigu vaikas yra nelydimas arba atskirtas nuo šeimos.
2. Valstybės narės užtikrina, kad vaikai aukos galėtų gauti nemokamas teises konsultacijas ir galėtų naudotis nemokamo teisinio atstovavimo paslaugomis, be kita ko, kai reikalaujama atlyginti žalą.
3. Nepažeidžiant teisės į gynybą, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad vykstant bet kurios iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų¹ baudžiamajam tyrimui:

¹ Žr. Pasiūlymą. Paminėtuose straipsniuose yra nurodytos tokios kategorijos nusikalstamų veikų: su seksualine prievarta susijusios nusikalstamos veikos, su seksualiniu išnaudojimu susijusios nusikalstamos veikos, su vaikų pornografija susijusios nusikalstamos veikos, ryšių mezgimas seksualinėms reikmėms, kurstymas, bendrininkavimas, kėsینimasis ir rengimasis padaryti nusikalstamas veikas.

- a) po to, kai faktai pranešami kompetentingoms institucijoms, nebūtų nepagrįstai nukeliamos vaikų aukų apklausos;
 - b) prireikus vaikų aukų apklausos vyktų šiam tikslui sukurtose arba pritaikytose patalpose;
 - c) vaikų aukų apklausas vykdytų šiam tikslui parengti specialistai;
 - d) jei įmanoma ir tinkama, visas vaikų aukų apklausas vykdytų tie patys asmenys;
 - e) apklausų būtų kuo mažiau ir jos būtų vykdomos tik tais atvejais, jei tai visiškai būtina nagrinėjant baudžiamąją bylą;
 - f) vaiką auką galėtų lydėti jos teisinis atstovas arba, tam tikrais atvejais, jo pasirinktas suaugusysis, nebent dėl to asmens priimtas pagrįstas priešingas sprendimas.
4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bet kurios iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų baudžiamuosiuose tyrimuose visos vaikų aukų arba, tam tikrais atvejais, liudijančių vaikų apklausos galėtų būti įrašomos vaizdo priemonėmis ir kad taip įrašytos apklausos galėtų būti naudojamos kaip įrodymai nagrinėjant baudžiamąsias bylas teisme pagal jos nacionalinės teisės normas.
5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad nagrinėjant su bet kuria iš 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų susijusią baudžiamąją bylą teisme galima būtų nurodyti, kad:
- a) apklausa vyktų uždarame posėdyje;
 - b) vaikas auka galėtų būti išklaustyas teismo salėje joje nebūdamas, visų pirma naudojant atitinkamas ryšių technologijas.“

LR Baudžiamojo proceso kodekso aktualios redakcijos 186 straipsnis nepilnamečio liudytojo ir nukentėjusiojo apklausos specifikos nesieja su lytiniai nusikaltimais, tačiau taip pat nustato tam tikras specialias taisykles. Įtvirtinta taisyklė dėl vienos apklausos, numatyta vaizdo ir garso įrašo galimybė; kvietimas į teismo posėdį tik išimtiniais atvejais ir kt.

Atsižvelgiant į Pasiūlymo reguliavimą, kreipiuosi prašydama pateikti Generalinės prokuratūros poziciją dėl nuostatos galimo įgyvendinimo bei dabartinės situacijos vertinimą:

- Palyginus Pasiūlymo 19 straipsnio ir Lietuvos nacionalinio reguliavimo normas, kokie pakeitimai bus reikalingi, siekiant įgyvendinti minėta straipsnį, t.y. konkrečiai kokių Lietuvos baudžiamojo proceso normų pakanka ir kokioms Pasiūlymo 19 straipsnio nuostatomis reikia parengti pakeitimus?
-
-

- Prašau įvertinkite praktines-materialines pamatinio Pasiūlymo 19 straipsnio atskirų nuostatų įgyvendinimo galimybes bei sunkumus, jei jų būti gali?

LR Seimo narė

Agnė Zuokienė



G.Šakinytė, 8 5239 6700
